



Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

Kwaliteitsonderzoek bij

het Kleurenorkest

Plaats : Limmen
BRIN-nummer : 30KN
Onderzoeksnummer : 126769
Datum schoolbezoek : 13 november 2012
Rapport vastgesteld te Leeuwarden op: 8 januari 2013

Inhoud

1	Inleiding 5
2	Bevindingen 7
3	Toezichtarrangement 13

1 Inleiding

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 13 november 2012 een onderzoek uitgevoerd op basisschool Het Kleurenorkest naar aspecten van de kwaliteit van het onderwijs en de naleving van wet- en regelgeving. De aanleiding voor dit onderzoek was het volgende.

Basisschool Het Kleurenorkest is sinds 1 augustus 2011 een bekostigde school voor primair onderwijs. Tot die tijd was de school een niet bekostigde instelling voor primair onderwijs. De inspectie heeft op 13 februari 2012 een eerste gesprek gevoerd met de directie van de school over de kwaliteit van het onderwijs en de leerresultaten. Tijdens dit gesprek heeft de inspectie ook haar werkwijze bij het reguliere toezicht toegelicht. Afgesproken is toen dat de inspectie aan het eind van 2012 een onderzoek doet om eventuele tekortkomingen in de kwaliteit vast te stellen.

Toezichthistorie

Basisschool Het Kleurenorkest is op 23 november 2010 bezocht door de inspectie. De school was indertijd een B3-school: een particuliere school met de status van 'school in de zin van artikel 1, onderdeel b, onder 3 van de Leerplichtwet 1969'. De kwaliteit van het onderwijs is toen beoordeeld met behulp van een beperkte set onderzoeksvragen die de ruimte laat voor de wijze waarop de school het onderwijs inricht en tegelijkertijd leidt tot een oordeel over de kwaliteit van het onderwijs. De kwaliteit van het onderwijs op Het Kleurenorkest is toen als voldoende beoordeeld. Het voldeed ten volle aan de voor het niet bekostigde primair onderwijs vastgestelde minimumnormen. Het antwoord op alle onderzoeksvragen was positief.

Onderzoeksoepzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Een controle van de aanwezigheid van de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan bij de inspectie.
- Een toets op de aanwezigheid van informatie over enkele wettelijke verplichte onderdelen in de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan.
- Een controle op de onderwijstijd die de school heeft gepland.
- Onderzoek en analyse van jaardocumenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Analyse van documenten die betrekking hebben op zelfevaluatie-activiteiten van de school en van andere documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd, te weten het ontwikkelplan 2012-2013, de jaarplanning, het ondersteuningsplan, portfolio, kijkwijzer Kleurenorkest, taal in de onderbouw, aanvankelijk rekenen, taal aanbod/registratie. Ook aanvullende vragenlijsten zijn bij de analyse betrokken.
- Schoolbezoek, waarbij in een aantal groepen de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal en rekenen en wiskunde. Deze lesbezoeken vonden plaats in alle groepen.
- Gesprekken met de directie en de intern begeleider over de kwaliteit van de indicatoren.
- Een gesprek met leraren.
- Een eindgesprek met de directie en een vertegenwoordiging van het bestuur, na afloop van het schoolbezoek.

Tijdens het onderzoek beoordeelde de inspectie indicatoren van de volgende aspecten: opbrengsten, leerstofaanbod, tijd, didactisch handelen, afstemming, zorg en begeleiding en kwaliteitszorg.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2011 en de notitie Analyse en waarderingen van opbrengsten primair onderwijs. Beide documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staan de bevindingen uit het onderzoek naar de onderwijskwaliteit en de wettelijke vereisten. Dit wordt gevolgd door een beschouwing waarin het oordeel van de inspectie wordt toegelicht en waar mogelijk de schoolontwikkeling in samenhang wordt beschreven. Hoofdstuk 3 geeft het toezichtarrangement weer.

2 Bevindingen

2.1 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2011. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2011 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

In verband met het programmatisch handhaven heeft de inspectie daarnaast enkele controles uitgevoerd op bepaalde wettelijke voorschriften. Of de school wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Kwaliteitsaspect 1 Opbrengsten	1	2	3	4	5
1.1 * De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.					●
1.2 * De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.					●
1.4 Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden.					●
1.5 De sociale competenties van de leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht.					●

Kwaliteitsaspect 2 Leerstofaanbod	1	2	3	4
2.1 * Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.			●	
2.2 * De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.			●	
2.3 De leerinhouden in de verschillende leerjaren sluiten op elkaar aan.			●	
2.4 * De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlinggewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand.			●	

Kwaliteitsaspect 3 Tijd				
	1	2	3	4
3.1 De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.			●	

Kwaliteitsaspect 5 Didactisch handelen				
	1	2	3	4
5.1 * De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			●	
5.2 * De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.			●	
5.3 * De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			●	

Kwaliteitsaspect 6 Afstemming				
	1	2	3	4
6.1 De leraren stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	
6.2 De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	
6.3 De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	
6.4 De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	

Kwaliteitsaspect 7 Begeleiding				
	1	2	3	4
7.1 * De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			●	
7.2 De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.		●		

Kwaliteitsaspect 8 Zorg				
	1	2	3	4
8.1 De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.			●	
8.2 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.			●	
8.3 * De school voert de zorg planmatig uit.		●		
8.4 De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			●	

Kwaliteitsaspect 9 Kwaliteitszorg				
	1	2	3	4
9.1 De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			●	
9.2 De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.		●		
9.3 De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.		●		
9.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			●	
9.5 De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			●	
9.6 De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			●	

Naleving wet- en regelgeving				
			ja	nee
NT1a De inspectie is in het bezit gesteld van de geldende schoolgids (art. 16, lid 2 en 3, WPO).			●	
NT2a De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende schoolplan (art. 16, lid 1 en 3, WPO)			●	
NT3a De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende zorgplan (art. 19, lid 3, WPO).			●	
NT4a Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima (art. 8, lid 7 onder b, WPO).			●	
NT4b Er is maximaal zevenmaal een onvolledige schoolweek geprogrammeerd voor de groepen 3 t/m 8 (artikel 8, lid 7 onder b, WPO).			●	

2.2 Beschouwing

De inspectie beoordeelt de kwaliteit van het onderwijs op basisschool Het Kleurenorkest als voldoende. De inspectie stelt vast dat zowel de eind- als de tussenopbrengsten nog niet te beoordelen zijn. De school bestaat vijf jaar en heeft de eerste jaren veel leerlingen van andere scholen aangenomen. De bovenbouw van Het Kleurenorkest heeft de grootste groepen en de leerlingen in deze groepen zijn ingestroomd in of na het vijfde of zesde leerjaar waardoor het onduidelijk is of de tussenresultaten van groep 6 en de eindresultaten van groep 8 het resultaat zijn van het onderwijs op de school. Veel leerlingen in de bovenbouw hebben een geschiedenis op één of meerdere basisscholen daarvoor. De school heeft oog voor de grote diversiteit van de leer mogelijkheden van deze leerlingen en speelt daar voldoende op in. Daarnaast signaleert de inspectie ontwikkelpunten bij de zorg en begeleiding en de kwaliteitszorg.

Hieronder volgt een toelichting op het oordeel.

Toelichting

Opbrengsten

De eindopbrengsten van de school zijn over de afgelopen drie jaren nog niet te beoordelen omdat de leerlingen in groep 8 pas in of na het zesde leerjaar zijn ingestroomd. Ditzelfde geldt voor de tussenresultaten. De leerlingen van groep 6 zitten veelal net iets langer dan een jaar op de school. Om deze reden heeft de inspectie de eind- en tussenopbrengsten van de school niet beoordeeld. Wel merkt de inspectie op dat de resultaten voor technisch lezen in de groepen 3 en 4 onder de norm liggen. De leerlingen in deze groepen zijn het vorig schooljaar voor het eerst getoetst met methodeonafhankelijke toetsen. Nadat de school de eerste toetsen voor technisch lezen had afgenomen is besloten om een nieuwe leesmethode voor aanvankelijk en voortgezet technisch lezen in te voeren. Tijdens de geobserveerde lessen heeft de inspectie gezien dat deze methodes inmiddels in gebruik zijn. De verwachting is dan ook dat de resultaten voor technisch lezen binnenkort van voldoende niveau zijn.

Ook heeft de school leerlingen die maximaal het aanbod tot en met groep 7 halen en voor deze leerlingen is een ontwikkelingsperspectief geformuleerd. Deze perspectieven zijn echter recent opgesteld en nog niet tussentijds twee keer geëvalueerd waardoor het voor de inspectie niet te beoordelen is of deze leerlingen zich conform het perspectief ontwikkelen. De school gebruikt nog geen instrument om de sociale competenties van de leerlingen te volgen waardoor de inspectie niet kan beoordelen of de sociale competenties van de leerlingen op het niveau liggen dat mag worden verwacht. De school heeft inmiddels wel een instrument aangeschaft en gaat de leerlingen op dit gebied volgen.

Onderwijsleerproces

De school gebruikt voor de basisvaardigheden methodes die dekkend zijn voor de kerndoelen. De methodes worden ook integraal gebruikt. De basisvaardigheden taal, lezen, schrijven, rekenen en wiskunde worden in workshops gestructureerd aangeboden. Tijdens alle geobserveerde lessen wordt de onderwijstijd in voldoende mate benut waarbij moet worden opgemerkt dat deze tijd in de bovenbouwgroepen optimaal wordt benut maar dat dit in de aanvangsgroep nog wel enige aandacht behoeft. Het is van belang dat de school erop toeziet dat de ouders van de leerlingen in groep 1-2 voor aanvangstijd afscheid nemen van hun kind.

De leraren geven duidelijk uitleg en door de afwisseling in werkvormen tijdens de lessen en de wijze waarop wordt gedifferentieerd blijven alle leerlingen actief betrokken. In de midden- en bovenbouw worden daar waar mogelijk onderwijsassistenten en stagiaires ingezet om de begeleiding van de leerlingen te optimaliseren. Zeker gezien de grote diversiteit in leermogelijkheden van de leerlingen in deze bouwen is deze ondersteuning van groot belang. De leraren van deze groepen zijn in staat om hun eigen activiteiten efficiënt te organiseren en daarnaast de activiteiten van de onderwijsassistent en de stagiaires goed aan te sturen. Het is echter wel opvallend dat de leraren in de midden- en bovenbouw, daar waar de leermogelijkheden van de leerlingen het meest uiteen lopen, er het best in slagen om leerlingen de begeleiding te bieden die zij nodig hebben. De sfeer in alle geobserveerde lessen is respectvol en de leraren en leerlingen zijn bij elkaar betrokken. De leraren werken met groepsplannen voor technisch lezen, spelling en rekenen en wiskunde. In deze plannen, maar ook tijdens de geobserveerde lessen, is zichtbaar dat het onderwijs in voldoende mate is afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.

Zorg en begeleiding

Een jaar geleden heeft de school een intern begeleider benoemd die goed overzicht heeft over de zorg voor de leerlingen en de activiteiten in het kader van de begeleiding van deze leerlingen ook efficiënt aanstuurt. De school heeft een adequaat systeem van instrumenten en procedures om de resultaten en de ontwikkeling van de leerlingen te volgen. Bij de analyse van de methodegebonden toetsen is een opklimmende lijn te zien van de onder- naar de bovenbouw. Waar de analyse in de midden- en de bovenbouw van voldoende tot goede kwaliteit is, is dit met name in de onderbouw nog een ontwikkelpunt. Daarnaast gebruikt de school nog geen instrument om sociaal emotionele ontwikkeling te meten. Indicator 7.2 is om deze redenen als onvoldoende beoordeeld.

De school heeft criteria vastgelegd waarin wordt beschreven wanneer de leerachterstanden te groot zijn en een leerling in aanmerking komt voor extra zorg. Ook worden de toets- en observatiegegevens van de zorgleerlingen in voldoende mate geanalyseerd. In de handelingsplannen voor deze leerlingen zijn de doelen, de activiteiten en de evaluatie concreet beschreven. De school maakt echter niet voor alle leerlingen die dat nodig hebben een handelingsplan. De zorg voor een aantal van deze leerlingen wordt in de groepsplannen beschreven bij de groep instructieafhankelijke leerlingen. Voor deze leerlingen ontbreken echter de individuele accenten waardoor het niet goed te bepalen is of zij terecht eenzelfde of juist een verschillende aanpak krijgen. Indicator 8.3 is daarom als onvoldoende beoordeeld. De evaluatie van de handelingsplannen is wel van voldoende niveau.

De kwaliteitszorg

Nadat de school is overgegaan van niet bekostigd naar bekostigd onderwijs is de directeur wegens ziekte enige maanden vervangen door een interim directeur. Inmiddels is zij hersteld en heeft zij haar taak adequaat opgepakt en het laatste halfjaar een aantal ontwikkelingen stevig aangestuurd. Er zijn nieuwe methodes gekocht en ingevoerd maar ook het pedagogisch en didactisch handelen van de leraren is geobserveerd, verder ontwikkeld en meer op één lijn gebracht. Het aannamebeleid van de nieuwe leerlingen is onder de loep genomen en aangescherpt. Er worden nu alleen leerlingen aangenomen die door de school goed begeleid kunnen worden en die in hun ontwikkelingsmogelijkheden een minder grote diversiteit laten zien dan waar nu in de midden- en bovenbouw sprake van is.

De school brengt jaarlijks de resultaten van de leerlingen in kaart en evalueert deze ook. De eigen ambitieuze doelen en de resultaten van deze evaluatie worden echter nog onvoldoende beschreven. Ditzelfde geldt voor de evaluatie van het onderwijsleerproces. De school evalueert de kwaliteit van het onderwijs maar doet dat nog onvoldoende systematisch. Inmiddels is er wel een instrument aangeschaft om alle onderdelen van het onderwijsleerproces systematisch te evalueren. Het team van de school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten die beschreven staan in het Ontwikkelplan 2012-2013. Ook wordt bijgehouden en geëvalueerd in hoeverre de voorgenomen verbeteringen zijn gerealiseerd. Daarnaast wordt ook de huidige kwaliteit in voldoende mate geborgd. De directie van de school gaat op klassenbezoek met een kijkwijzer en de gemaakte afspraken worden vastgelegd in het zogenaamde Trefwoordenboek. De verantwoording over de gerealiseerde onderwijskwaliteit aan belanghebbenden vindt plaats middels de portfolio's, de schoolgids, nieuwsbrieven en de managementrapportage.

3 Toezichtarrangement

Kwaliteit

De Inspectie van het Onderwijs kent aan basisschool Het Kleuterorkest het basisarrangement toe. Dit betekent dat de inspectie op dit moment geen reden heeft om het toezicht te intensiveren. Over twee jaar vindt er opnieuw een kwaliteitsonderzoek plaats.

Naleving

Er is een onvolledigheid in de inhoud van de schoolgids geconstateerd. Het document geeft geen informatie over het volgende onderdeel:

- Een passage waarin beschreven staat de wijze waarop de zorg aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften wordt vormgegeven.

Het beleid van de inspectie is de genoemde onvolkomenheid op dit moment nog niet als tekortkoming te beoordelen bij de betreffende indicator over het naleven van wet- en regelgeving. Wel heeft de inspectie met het bestuur afgesproken dat in de volgende versie van dit schooldocument het ontbrekende onderdeel is opgenomen.

Er is een onvolledigheid in de inhoud van het schoolplan geconstateerd. Het document geeft geen informatie over het volgende onderdeel:

- Een passage waarin wordt aangegeven hoe het bestuur bewaakt dat de betrokken school de gewenste kwaliteit realiseert.

Het beleid van de inspectie is de genoemde onvolkomenheid op dit moment nog niet als tekortkoming te beoordelen bij de betreffende indicator over het naleven van wet- en regelgeving. Wel heeft de inspectie met het bestuur afgesproken dat er een aanvulling komt op het huidige schoolplan en dat deze naar de inspectie wordt gestuurd.